

Cicle Formatiu de Grau Mitjà	Any: 2023-2024
Especialitat: Assistència al producte gràfic interactiu	Curs: 1r
Assignatura: Fonaments del disseny gràfic	
Professor/a: Josep Genís Sanz i Rabadan	Hores setmanals: 4
Correu electrònic: sanzj@easdalcoi.es	

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

1. Introducció al mòdul formatiu
2. Objectius
3. Continguts
4. Planificació i temporalització
5. Metodologia
6. Avaluació
7. Activitats extraescolars
8. Recursos
9. Bibliografia

---

1. Introducció al mòdul formatiu

Marc normatiu

Identificació del títol

- Denominació: Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Interactiu
- Nivell: grau mitjà de les ensenyances professionals d'Arts Plàstiques i Disseny
- Duració total del cicle: mil sis-cents hores
- Família professional artística: Comunicació Gràfica i Audiovisual
- Referent europeu: CINE-3 (Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació)

Normativa aplicable:

DECRET 178/2014, de 10 d'octubre, del Consell, pel qual s'estableix el currículum de les ensenyances artístiques professionals corresponents al títol de Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Interactiu, pertanyent a la família professional artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. [2014/9274]

Reial Decret 1435/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic d'Arts Plàstiques i Disseny en Assistència al Producte Gràfic Interactiu pertanyent a la família professional

---

artística de Comunicació Gràfica i Audiovisual i s'aproven les corresponents ensenyances mínimes, el Govern ha fixat les ensenyances mínimes d'este títol, tal com preveuen els articles 5 i 7 del Reial Decret 596/2007, de 4 de maig. A més, en el mencionat reial decret es determina, per al títol abans citat, la seua identificació, el perfil professional, el context professional, i aquells altres aspectes de l'ordenació acadèmica que constitueixen els aspectes bàsics que asseguren una formació comuna i que garantixen la validesa dels títols en compliment del que disposa la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.

Identificació del mòdul formatiu:

Denominació: Fonaments del disseny gràfic.

<i>Mòduls formatius</i>	<i>Hores lectives</i>	<i>Sessions/setmana</i>	
		<i>1r</i>	<i>2n</i>
Fonaments del Disseny Gràfic	100	4	–
Tipografia	100	4	–
Mitjans Informàtics	100	4	–
Història del Disseny Gràfic	75	3	–
Multimèdia	250	4	6
Edició Web	325	7	6
Ampliació de Sistemes Informàtics	100	–	4
Composició Gràfica Aplicada a Multimèdia	100	–	4
Fotografia Digital per al Producte Interactiu	50	–	2
Formació i Orientació Laboral	50	2	–
Empresa i Iniciativa Emprenedora	50	–	2
Idioma Estranger	100	2	2
Obra Final	100	–	4
Formació Pràctica en Empreses	100	–	–
Total	1.600	30	30

Presentació

L'assignatura de Fonaments de Disseny Gràfic planteja fonamentar de manera teórico-pràctica la disciplina del disseny gràfic, com a llenguatge comunicatiu.

Aquest llenguatge s'articula basant-se amb dues unitats de representació: el text i la imatge; Aquests dos tipus de codificació permeten enunciar, rebre missatges i informació. El disseny gràfic, com a disciplina, ens permet pensar, organitzar, programar i desenvolupar projectes de comunicació, estructurats segons una sintaxi i una morfologia pròpies.

Aquesta assignatura pretén dotar l'alumnat de la capacitat crítica i resolutiva d'elaborar i desenvolupar solucions eficaces i coherents a un problema o necessitat de comunicació, utilitzant els recursos del disseny gràfic. Es proposa un aprenentatge de producció de comunicacions gràfiques clares i precises dotades de llegibilitat, coherència i precisió, utilitzant mitjans tecnològics tenint en compte criteris de viabilitat, qualitat i economia.

---

2. Objectius Pedagògics.

Objectius

1. Diferenciar els àmbits, particularitats i principals aplicacions del disseny gràfic.
2. Conèixer els principis del disseny gràfic i identificar-los en productes audiovisuals de diversa índole i finalitat comunicativa.
3. Identificar i analitzar els recursos comunicatius i expressius del disseny gràfic: color, composició, text, imatge, etc.
4. Conèixer la simbologia, el significat i les possibilitats comunicatives del color en la transmissió eficaç d'idees i missatges en el producte interactiu.
5. Interpretar les especificacions del disseny d'un producte web i realitzar correctament, d'acord amb les indicacions, els diversos elements gràfics que el componen.
6. Analitzar les característiques formals i funcionals de la composició, la tipografia, el color i la imatge en el producte multimèdia i interactiu.
7. Estructurar i ordenar els elements que participen en el disseny web atenent les especificacions del projecte.
8. Analitzar elements puntuals i productes gràfics per a suport web i emetre un judici crític en funció de les característiques formals, tècniques i comunicatives.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

1. Conèixer els àmbits d'aplicació del disseny gràfic i el seu paper en el marc de la comunicació visual i els mitjans de comunicació.
  2. Introduir en el llenguatge, els mètodes, els processos i l'ús de les eines pròpies dels dissenyadors gràfics.
  3. Potenciar el domini de les habilitats visuals i argumentatives.
-

4. Iniciar els estudiants en les tècniques i els processos per tal de poder dissenyar artefactes de comunicació visual.
5. Organització dels projectes professionals de disseny gràfic i en les tècniques de presentació.

---

3. Continguts.

---

1. El disseny gràfic: àmbits, aplicacions, particularitats i finalitat comunicativa. Identitat, edició i persuasió. Productes multimèdia i interactius per als diferents àmbits del disseny.
2. La comunicació i el llenguatge visual. Semiòtica. Els signes gràfics, la tipografia, el color, la composició i la imatge. Particularitats, funció, valor expressiu i comunicatiu.
3. Estructura de l'espai gràfic i jerarquies compositives i informatives en el producte gràfic audiovisual en funció del missatge i de l'àmbit de disseny.
4. Tendències gràfiques actuals en el disseny d'identitat, edició i persuasió, i les seues implicacions en el producte web.
5. Repercussions formals, tècniques i comunicatives del suport web i multimèdia en el disseny gràfic de llocs web, productes multimèdia i interactius.

Unitats didàctiques

- UD1 Elements bàsics de la comunicació visual. La percepció visual
- UD2 Elements bàsics del disseny. Característiques, funció i valor comunicatiu.
- UD3 Llenguatge i comunicació visual
- UD4 Principis del Disseny Gràfic
- UD5 Estructura de l'espai gràfic
- UD6 Suport del producte gràfic
- UD7 El procés creatiu

---

4. Planificació i temporalització.

Unitat didàctica	
UD1	1r trimestre
UD2	1r trimestre
UD3	2n trimestre
UD4	2n trimestre
UD5	3r trimestre
UD6	3r trimestre
UD7	Integrat

---

5. Metodología didáctica.

El sistema de classes serà teòric i pràctic. Les classes es distribueixen en sessions de teoria, temps dedicat per a l'avaluació de coneixements i lliurament d'exercicis. En les classes teòriques s'exposaran els conceptes anteriorment comentats, així com les pautes a seguir en cada exercici. Per dur a terme els exercicis pràctics el professor lliurará als alumnes la fulla de l'exercici amb els aspectes que defineixen el treball.

La programació teòrica desenvolupa els continguts tenint en compte la relació dels mateixos que van des del més bàsic pel cap alt complex, sent necessari una anàlisi de comprensió a l'inici de cada quadrimestre.

És indispensable incentivar l'actitud participativa de l'alumne en el procés d'aprenentatge fomentant la seva capacitat investigadora en la recerca d'informació que il·lustre els conceptes tractats i ajudi a resoldre els exercicis.

És necessari avaluar periòdicament els exercicis i comprovar els coneixements adquirits mitjançant proves per escrit. Es disposarà de visualitzador d'imatges a l'aula.

Es faran passades de material didàctic.

•El desenvolupament de les propostes de treball es realitzaran, part en classe, on el professor supervisarà i corregirà el desenvolupament dels exercicis, i part a casa, on l'alumne avançarà el treball plantejat en classe.

–ACTIVITATS DE CLASSE

PROFESSOR:

- Explicar els continguts.
- Aportar l'explicació documentalment.
- Plantejar exercicis.
- Supervisar i corregir el desenvolupament dels exercicis.
- Suplementar l'aportació teòrica.

ALUMNE:

- Rebre l'explicació de continguts.
  - Prendre anotacions i notes esquemàtiques.
  - Resoldre exercicis i projectes plantejats.
  - Plantejar dubtes i consultes personalitzades.
-

---

6. Avaluació.

Criteris generals d'avaluació

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per a:

1. Identificar i caracteritzar els diversos àmbits d'actuació del disseny gràfic i les seues interrelacions.
2. Diferenciar els productes interactius i multimèdia més utilitzats en els diferents àmbits del disseny gràfic, les seues interrelacions, utilitat, aplicacions i finalitats comunicatives.
3. Descriure els recursos i elements fonamentals del disseny gràfic, les seues característiques formals, funcionals i aplicacions.
4. Analitzar productes gràfics en suport web i multimèdia d'acord amb les possibilitats formals i comunicatives de la composició, la tipografia, el color i la imatge.
5. Valorar críticament la qualitat formal i funcional de productes interactius i multimèdia basant-se en els coneixements del mòdul i en el criteri propi i utilitzar adequadament la terminologia de l'assignatura.

a) CRITERIS COMUNS D'AVALUACIÓ, QUALIFICACIÓ I RECUPERACIÓ

S'avaluarà a l'alumnat en una ocasió al llarg del període lectiu, que serà al final de cada trimestre. La superació de l'assignatura contemplarà el correcte desenvolupament dels exercicis curts, relatius a cada unitat didàctica, que seran avaluats segons el criteri d'avaluació específic de cadascuna d'aquestes. Es realitzarà un examen teòric al final del trimestre, on es posarà a prova a l'alumne dels continguts teòrics.

La nota final serà la mitjana de tots els treballs pràctics i de l'examen teòric. Comptabilitzant un 60% l'examen teòric i un 40%, els treballs pràctics.

Les sessions d'avaluació tindran per objecte estudiar el rendiment acadèmic i l'actitud de cada alumne del grup, acordar mesures d'ajuda i recuperació per a aquells que ho necessitin, avaluar l'eficàcia dels mètodes adoptats i valorar el grau de consecució dels objectius proposats.

En els processos d'avaluació, l'alumnat serà qualificat mitjançant escala numèrica d'un a deu, considerant-se positives les qualificacions de cinc i superiors, i negatives les inferiors a cinc.

L'alumnat que, com a conseqüència de l'avaluació final, tingui l'assignatura amb qualificació inferior a cinc i per tant pendent de superació, podrà concórrer a les proves extraordinàries que se celebraran en el mes de setembre, abans de l'inici del curs acadèmic següent.

A cada exercici proposat li correspon una data de lliurament i una altra de recuperació, les dates de la qual de lliurament seran comunicades als alumnes amb la suficient antelació.

Un exercici teòric o pràctic no realitzat en la data indicada sense causa justificada, i presentat en data de recuperació, serà qualificat amb 2 punts menys. Per tant l'alumne podrà optar a un màxim

---

de 8 punts. I la seva recuperació serà en el mes de juny.

En qualsevol cas, els exercicis realitzats hauran de comptar amb el seguiment del professor.

Els alumnes amb més d'un 20% de faltes d'assistència no justificades obtindran una puntuació màxima de quatre punts. I a més haurà de realitzar la prova final a la fi del trimestre.

b) PROCEDIMENTS I CRITERIS PARTICULARS D' AVALUACIÓ, QUALIFICACIÓ I ACTIVITATS DE RECUPERACIÓ DE L'APRENTATGE DELS ALUMNES

Criteris indicats proposats pel DEPARTAMENT:

–A cada examen o exercici proposat li correspon una data de lliurament i una altra de recuperació, les dates de la qual de lliurament seran comunicades als alumnes amb la suficient antelació.

–Un examen o exercici no realitzat en la data indicada sense causa justificada, i presentat en data de recuperació, serà qualificat amb 2 punts menys. Per tant l'alumne podrà optar a un màxim de 8 punts.

–En qualsevol cas, els exercicis realitzats hauran de comptar amb el seguiment del professor.

–En cada quadrimestre, els alumnes amb més d'un 25% de faltes d'assistència no justificades obtindrà una puntuació màxima de 4 punts. I a més haurà de realitzar la prova final de Juny.

–Els alumnes aprovats en la 2ª avaluació que tinguin suspesa la 1^a no podran aparèixer en acta com a aprovats. Seran qualificats amb 4 punts i el professor els informarà de la nota real que els correspongui.

–Els alumnes amb assignatures pendents hauran de presentar tots els treballs realitzats durant el curs, aconseguint en ells els continguts mínims exigibles. A més hauran de realitzar la Prova Final de Juny. Serà necessari establir un contacte periòdic que permeti seguir el progrés del seu treball mitjançant una atenció personalitzada. D'aquesta manera podran reforçar i aprofundir en els seus coneixements per recuperar l'assignatura.

Criteris indicats per la professora de l'Assignatura:

L'avaluació es realitzarà de forma contínua sempre que els objectius de cada avaluació així ho permetin. S'intentarà, en la mesura del possible, fer partícip a l'alumne de l'avaluació dels treballs, d'una banda, a través de l'autocrítica i l'autoavaluació, i per un altre, mitjançant posades en comuna i crítiques al seu treball i al dels seus companys.

Assistència i puntualitat a les classes. Aquesta assistència s'entén de manera presencial física a l'aula en tant que el curs es desenvolupe de manera normal.

Es consideraran dues àrees:

1.-AREA COGNOSCITIVA

2.- AREA DE L'ACTITUD

L'equip docent del Cicle Formatiu determinarà la quantificació numèrica atribuïble a cadascuna de les dues àrees, atenent a aquelles circumstàncies especials de tipus personal o de grup que des de la Coordinació del Cicle, en funció de les labors tutorial, es detectin en cada curs acadèmic.

Inicialment es proposa la següent relació:

15%. Àrea de l'Actitud.

85% Àrea Cognoscitiva.

INSTRUMENTS D' AVALUACIÓ

La nota es ponderarà atenint a les següents especificacions:

L'assistència a classe és condició necessària, però no suficient. L'assistència és obligatòria, no constitueix, per tant, un mèrit en si mateixa, però la seva absència pot donar lloc a la pèrdua del dret a l'avaluació contínua si es passa un nombre determinat de faltes, que en el cas d'aquesta assignatura és de 7 faltes, computades com a hores de classe i no dies de classe.

Així mateix, la mera presentació dels treballs no pressuposa la seva valoració positiva, igual que l'assistència, és alguna cosa necessari, però no suficient.

En cada avaluació serà el resultat de treure la mitjana dels exercicis pràctics i de la resolució d'exercicis teòric-pràctics tipus examen, si els hi hagués. No obstant això, l'actitud en classe, l'assistència, l'interès demostrat per l'alumne cap a l'assignatura, la cura dels mitjans materials d'ús comú i l'educació en el tracte amb companys i professors condicionarà la nota final.

Serà requisit imprescindible la presentació de tots i cadascun dels exercicis proposats per a la superació de cada avaluació i, per descomptat, del curs

El retard en el lliurament d'un treball farà baixar la nota final d'aquest en 2 punts.

En aquells casos en els quals la qualificació no superi la mínima establerta com a suficient, la forma de recuperació serà la de plantejar novament el projecte després d'haver-se incidit en els detalls incorrectes, errors o omissions comeses. Superades aquestes, el projecte es podrà considerar recuperat.

El professorat, si ho estima oportú, pot realitzar exàmens o proves de suport a aquells alumnes que consideri que no han arribat a aconseguir els mínims exigibles en una avaluació.

La nota final pugues no correspondre amb la mitjana de les qualificacions de les dues avaluacions anteriors.

c) CRITERIS DE PROMOCIÓ I MÍNIMS EXIGIBLES

Els criteris de promoció són aquells que marquen com ha de ser el nivell aconseguït per l'alumne en aquest curs per promocionar al curs següent amb la seguretat que podrà incorporar-se en condicions adequades al següent nivell, en el cas que ens concerneix al mercat laboral.

Es defineixen com una sèrie de destreses, coneixements i capacitats mínims en els quals l'alumne ha d'aconseguir un nivell satisfactori, suposant la falta del nivell adequat en alguna d'elles la no promoció.

L'alumne haurà d'aconseguir aquells coneixements relacionats amb la composició, els elements bàsics del llenguatge visual i les tècniques visuals.

---

7. Activitats extraescolars.

Per a les activitats extraescolars es tindrà en compte l'oferta cultural existent a la província d'Alacant i València que es confirmarà amb antelació a la sortida extraescolar del curs mitjançant notificació a l'adreça del centre i als professors que els pugui perjudicar en el seu horari si es donés el cas.

---

8. Recursos.

Material didàctic necessari per impartir adequadament l'assignatura:

Quant als recursos didàctics és important fomentar la capacitat de treball en equip, un valor molt considerat en els professionals actualment. Expressió clara i concisa de les idees i

---

conceptes que han plasmat en els treballs. Presentació de documentació escarida sobre aquest tema.

Els materials necessaris per impartir les classes seran: ordinador, projector, pissarra, anotacions i bibliografia.

Es proporcionarà material sobre l'assignatura mitjançant anotacions, fotocòpies, bibliografia i mitjans audiovisuals amb les corresponents explicacions i la resolució de dubtes que es poguessin plantejar.

---

9. Bibliografia

AICHER, Otl y KRAMPEN, Martin. Sistemas de signos en la comunicación visual. Editorial Gustavo Gili Diseño.

AICHER, Otl. El mundo como proyecto. Editorial Gustavo Gili.

Tipografía. València: Campgràfic, 2004.

ALBERS, J. *La interacción del color*. Madrid: Alianza Editorial, 1979.

APARICI, R. GARCÍA-MATILLA, A., *Lectura de imágenes*. Ediciones de la Torre. Proyecto didáctico Quirón, Madrid, 1987

ARNHEIM, R.: *Arte y percepción visual*. Editorial. Alianza, 80. AF, 13.

--- (1988): *El poder del centro: estudio sobre la composición en las artes visuales*, Madrid, Alianza Editorial.

BLACKWELL, L. *La tipografía del siglo XX*. Barcelona: Gustavo Gili, 1993.

CHAVES, Norberto, "La imagen corporativa".

DONDIS, Donis A.: *La sintaxis de la imagen. Introducción al alfabeto visual*, Ed. G. Gili, Barcelona 2003.

EVAMY, Michael. Logo. Editorial Gustavo Gili.

FRUTIGER, A.: *Signos, símbolos, marcas, señales. Elementos, morfología, representación, significación*. Barcelona: Gustavo Gili, 1999.

GARCÍA UCEDA, Mariola, *Las claves de la publicidad*. ESIC Editorial, Madrid, 2001

GOMBRICH, Ernst H. *Historia del Arte*.

HOCHULI, Jost, KINROSS, Robin, *El diseño de libros, Práctica y teoría*, Campgràfic Editors, SL. Valencia, 2005

LANDA, Robin, *El diseño en la publicidad. Crear mensajes gráficos con gran impacto visual*. Anaya Multimedia, Madris, 2005.

LUPTON, Ellen. *Intuición, acción, creación*. Graphic Design Thinking. Editorial Gustavo Gili Diseño.

MARTÍN MONTESINOS, J.L; HURTANA, M. *Manual de tipografía. Del plomo a la era digital*. València: Campgràfic, 2001.

ROM, J. *Els fonaments del disseny gràfic. Procés projectual i metodologia*.

Barcelona: Trípodos, 2002.

RUIZ Collantes, Javier. *Las profesiones del diseño*. Editorial Planeta. Barcelona, 1992.

SATUÉ, Enric, *El diseño gráfico en España. Historia de una forma comunicativa nueva*. Alianza. Madrid, 1997.

---El diseño gráfico desde sus orígenes hasta nuestros días. Alianza. Madrid, 1997.

WONG, W. *Fundamentos del diseño*, Barcelona: Gustavo Gili, 1995.

ZIMMERMANN, Y. *Del diseño*. Barcelona: Gustavo Gili, 1998.

També s'utilitzaran com a suport a les explicacions teòriques les següents adreces electròniques per a consulta:

- Adbusters.com
  - Pentagram.com
  - Unostiposduros.com
-

- Researchstudios.com
- Davidcarsondesign.com
- Emigre.com
- Perforika.com
- T26.com
- Monografica.org

BIBLIOGRAFÍA GENERAL:

- GUTIÉRREZ GONZÁLEZ, Pedro Pablo. Teoría y práctica de la publicidad impresa. Campgràfic, Valencia, 2006.
  - DABNER, David. Diseño gráfico, Fundamentos y prácticas. Blume, Barcelona, 2007.
  - PELTA, Raquel. Diseñar hoy. Paidós, Barcelona, 2004.
  - EDWARDS, Betty. Nuevo aprender a dibujar. Urano, Barcelona, 1994.
-